RED AID IN ROMANIA (M.O.P.R.)

Mariana-Ana Bulmez
PhD Student, University of Oradea

Abstract: The "Romanian International Red Aid" was created in 1924 in Bucharest, with the help of the communist party, being constituted in the form of an "illegal single-front independent and non-party" organization." The organizational base of the "Red Aid" was the cell.
The actions of "Red Aid" aimed at initiating protest campaigns in factories, in unions, at meetings; the organization of meetings, conferences, etc., in favor of political prisoners, of protest demonstrations with delegations of workers at newspapers, at democratic associations, at the human rights league; coordination of propaganda and agitations through humanitarian actions: collection of clothes, money, food, books, intended for political prisoners.
The propaganda centers of the "Red Aid" were active at the European level in terms of disinformation, spreading tendentious articles in the public space.
The Romanian authorities also monitor the actions of the "Red Aid" committees.

Keywords: propaganda, Red Aid, subversive, enemy of the people, clandestine press

”Ajutorul Roșu Internațional Român” a fost creat în 1924 la București, cu ajutorul partidului comunist, fiind constituit sub forma unei organizații ”ilegală de front unic independentă și fără partid”, având-și sediul pe strada Silvia Nr. 9[1]. Scopul urmărit era ”ca prin deșteptarea și desvoltarea solidarității internaționale a maselor muncitoare de la orașe și sate” să se pună bazele unui front unic de luptă revoluționară ”împotriva teroarei, să apere și să ajute pe deținuții politici pe care îi consideră victimele teroarei albe, cu ajutorul politic, moral, juridic și material al clasei muncitoare”.[2] Congresul al V-lea internațional comunist de la Moscova, îndemna Partidul Comunist Român să își aducă un aport susținut la întărirea ”Ajutorului Roșu” din România pentru a putea mobiliza sub conducerea sa toate ”clasele subjugate și exploatate” împotriva ”dictaturii teroriste a burgheziei”, a ”războiului de clasă a lumii imperialiste contra Uniunii Sovietice, care este Patria Proletară a muncitorilor din lumea întreagă”.[3]

Baza organizatorică a ”Ajutorului Roșu” era celula de fabrică și de stradă, cartier[4], iar acolo unde nu exista organizația, comitetele celulelor de partid ”trebuie să delege un tovarăș pentru ca să organizeze ajutorul roșu, în fabricile sau cartierele respective” care să organizeze grupele de simpatizanți în fabrici, sindicate, printre intelectuali, mici meseriași, etc., câștigarea lor ca cotizanți prin orice mijloace, toate celulele regionale și locale aflându-se sub îndrumarea Comitetului Central al ”Ajutorului Roșu” din România, funcționând la București.

Acțiunile ”Ajutorului” vizau inițierea campaniilor de protest în fabrici, în sindicate, la întruniri; organizarea de întruniri, conferințe, etc., în favoarea deținuților politici, de demonstrații de protest cu delegații de muncitori la ziare, la asociațiile democratice, la liga drepturilor omului; coordonarea propagandei și agitațiilor prin acțiuni cu caracter umanitar: colectarea de haine, de bani, alimente, cărți, destinate deținuților politici; intensificarea răspândirii literaturii ”Ajutorului Roșu”[5], de exemplu, ”Ce este Planul Hoover” și ”Ce este

[1] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 221.
[2] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 5, p. 1.
[3] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 5, p. 2.
[4] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 6.
[5] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 7, p. 2.

noua lege”[6], dar și a buletinului informativ al organizației, redactat lunar, dar și ”Descătușarea”[7], ziar clandestin, în care erau publicate articole cu caracter revoluționar.

Descinderile autorităților, în diverse imobile conspirative, cum ar fi Str. Abatorului No. 2, Bellu, Str. General Leca No. 25, aflate sub supraveghere, surprindeau multiplicarea la sapirograf a ”Buletinului Secțiunei București”. În cazul Str. Abatorului No. 2 erau ridicate ”două sapirografe, o placă cu pastă pe care se trăgeau manifestele, cerneluri diferite, un aparat de radio, construit de Eschenazie Ilie în mod rudimentar și un coș de nuiele cu întreg materialul de gazete trase la sapirograf”.[8] De la adresele, B-dul Maria Nr. 15, Str. Morilor Nr. 10 și Str. Școalelor Nr. 16 din București, serviciul Poliției de Siguranță intercepta expedierea în provincie a unui manifest al ”Ajutorului Roșu”, în martie 1931.[9]

Centrele de propagandă ale ”Ajutorului Roșu” erau active la nivel european în ceea ce privește dezinformarea, arucând în spațiul public articole tendențioase. Buletinul informativ ”Rote Hilfe” din Berlin, din 14 ianuarie 1931, lansa un articol referitor la o pretinsă revoltă desfășurată de condamnații comuniști din închisoarea Doftana[10], elaborat în baza unei scrisori ce ar fi provenit din interiorul închisorii românești. Se descria comportamentul abuziv al personalului închisorii față de comuniști, astfel, un tovarăș ”a fost condamnat la 30 zile de carceră pentru că a ofensat pe comandantul închisorii și alte 15 zile fiindcă a ofensat pe supraveghetorul de la Văcărești”. Sunt descrise condițiile inumane ale acestui tip de detenție, înfiorătoarea celulă H, ”o cameră de beton, fără pat, fără scaune”, și un frig insuportabil. ”Cătușile care i-au fost puse la mâini și la picioare erau distanțate/ o invenție nouă/ așa că aceste vor săpa adânc în carne. E de ajuns să le porți o ½ oră ca apoi să nu mai poți mișca mâinile”[11]. Revolta a avut forma unei acțiuni de solidaritate a deținuților comuniști cu camaradul lor aceștia intonînd imnul ”Internaționalei” și refuzând intrarea în celule. Articolul concluziona că, împotriva ”acestor maltratări nemaiauzite muncitorimea internațională trebue să ridice un protest puternic”[12]. Același buletin informativ, ”Rote Hilfe”, din 26 ianuarie 1931, anunța într-un nou articol faptul că Ministerul de Interne lucra la un proiect de lege ce prevedea reorganizarea Poliției și Siguranței, al cărei conținut asigura acestei instituții un caracter fascist, deoarece, se spunea în articol ”în viitor se vor primi la Siguranță și poliție numai persoane cu studii universitare. Toți acei funcționari cari nu vor îndeplini aceste condițiuni vor fi concediați. Deci aceste posturi vor fi ocupate numai de partizanii și descendenții claselor burgheze”[13].

Un bun prilej de propagandă pentru ”Rote Hilfe” a fost și ziua de 8 Martie 1931, ”ziua femeilor internaționale”. Articolul, scris în aceeași manieră subversivă, punea accent pe importanța ”femeilor muncitoare, lucrătoare tinere” în îndeplinirea misiunii ”Ajutorului Roșu” de asigurare a ”solidarității internaționale și pentru ajutorul general”.[14]

Autoritățile române monitorizau și acțiunile comitetelor ”Ajutorului Roșu” în ceea ce privește strângerea ajutoarelor pentru cei întemnițați[15] și furnizarea de material necesar

[6] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 4.
[7] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 120.
[8] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 1.
[9] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 36.
[10] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 17.
[11] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 18.
[12] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 19.
[13] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 24.
[14] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 39.
[15] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, Nota din 9 aprilie 1931 a Brigăzii a III-a din Direcția Generală a Poliției, referitoare la apărarea spionilor arestați în octombrie și noiembrie 1930, informa despre faptul că ”avocatul Lucrețiu Pătrășcanu, conducătorul Biroului Juridic din București, Calea Moșilor No. 25, și care în același timp este și omul de legătură este și omul de legătură între comitetul central al AJUTORULUI ROȘU din țară și biroul, care funcționează la Berlin pe lângă V.E.B. și are însărcinarea să întreție legătura între menționatele comitete și Internaționala III-a, a primit însărcinarea să organizeze apărarea spionilor arestați cu ocaziunea descoperirilor

propagandei comuniste. Colectarea banilor se făcea de către membrii cei mai de încredere ai organizației, iar banii erau luați numai de la membrii și simpatizanții comuniști. Cota era de un leu, însă potrivit informațiilor deținute de Poliție și Siguranță ”muncitorii din fabrici dau cota de un leu, însă nu răspund la chemarea pentru participare la ședințe, astfel că nu se mai pot câștiga membrii noi”[16]. Listele de colectă, pentru a evita o eventuală interceptare a acestora de către persoane neavizate, erau distruse prin ardere după terminarea procesului de colectare.[17]

În martie 1931, Comitetul Central al ”Ajutorului Roșu” trimetea în Ardeal un delegat, identificat sub pseudonimul ”Georgeta”, pentru reorganizarea secțiunii. Potrivit raportului Brigăzii a III-a din seviciul de Siguranță, ”Georgeta”, a găsit la Turda un nucleu format din 5 muncitori, în patru sate din Câmpia Turzii patru nuclee, la Târgu Mureș un nucleu compus din 5 membrii și 4 celule: una la CFR, una la fabrica de zahăr, una la șomeri și una la croitori și cismari; celula din gară, avea legături cu țăranii din 4 sate învecinate și cu muncitorii din Călan, Hunedoara, Cristia, Nadrag, Toplița și Simeria. Delegatul a vizitat Timișoara, Oradea, unde a ținut ședințe cu secțiunea locală a ”Tineretului Comunist”, și Cluj, având o întâlnire cu comitetul regional.[18]

Secretariatul Regionalei ”Ajutorului Roșu” din Transilvania ținea la 12 martie 1931 o ședință, în prezența delegatului ”Georgeta”, ocazie cu care era adoptată o rezoluție în care erau menționate aspecte ce aduceau grave prejudicii activității organizației. Se sublinia faptul că, nu s-a făcut nimic pentru da ”Ajutorul-lui” o dimensiune de masă ”de luptă contra teroarei fasciste și a războiului anti-sovietic”, iar Regionala nu și-a făcut ”legături cu masele țărănești sărace”. Obiectivul pe viitor era acela de a pătrunde în toate uzinele mari, mine de cărbuni, petrol, sare, regiuni forestiere, metalurgice, fabrici de chibrituri, etc.[19], aspect ilustrat și de un raport al Chesturii Poliției Municipiului Satu-Mare care informa referitor la faptul că din ”anul 1926, acțiunea Ajutorului Roșu în județul Satu-Mare încetase cu desăvârșire”, iar în cursul anului 1931 ”a început din nou, odată cu campania electorală, din trecutele alegeri, când toți vechii comuniști cari își încetaseră orice activitate, a început a acționa și a căuta să refacă vechile organizațiuni comuniste”. Reactivarea acțiunilor din această zonă a fost coordonată de la București prin intermediul comuniștilor din Oradea și Timișoara care au răspândit în număr mare ziarele comuniste ”Dolgozok Lapja” și ”Erdelyi Szikra”, iar pentru a obține fonduri pentru susținerea propagandei ”au mai tipărit și răspândit un număr însemnat de timbre, iar o parte din fondurile de propagandă, au fost adunate prin subscripție benevolă de la diferiți muncitori, cari au putut fi convinși la aceasta”.[20]

Ca soluții la această situație se propuneau următoarele: să fie înființate în maxim două luni încă 8 centre și să se consolideze centrul de la Deva, să se creeze ”în timp de două luni resortul organizatoric al regionalei, cât și cel de ajutorare și țărănesc”, iar la rândul lor organizațiile locale ale ”Ajutorului” să-și constituie propriile resorturi; să se intensifice munca și activitatea regionalei ”prin munca de jos, pentru a atrage cât mai mult masele largi de muncitori și țărani și naționalități asuprite în A.R., mergându-se spre proletarizarea AJUTORULUI ROȘU”. Urmau să se facă eforturi ca regionala ”să scoată regulat buletinul său și în limba română, la fel să se scoată un ziar legal sau semi legal contra teroarei” și intensificarea răspândirii de material agitator și propagandistic. Se avea în vedere convocarea de întruniri în fabrici, uzine și mine, în orașe și sate, provocarea de greve.[21]

---

făcute în cursul lunilor Octombrie și Noiembrie 1930, alegând avocați. În acest scop, de către menționatul birou din Berlin, i s-ar fi pus la dispoziție suma de un milion și jumătate lei”.

[16] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 69.

[17] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 22.

[18] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 64.

[19] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 73.

[20] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 242.

[21] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 74.

Organizația urma să se implice în pregătirea întrunirilor și demonstrațiilor de 1 Mai orașele vizate fiind Cluj, Timișoara, Brașov, Arad, Oradea, Mediaș, Deva, Târgu Mureș, Satu Mare, Lugoj și ”în posibilitate și în alte orașe”. Strângerea de fonduri devenea o prioritate în contextul în care ”Ajutorul” trebuia ”să se pregătească conform hotărârilor locale pe viitor toate procesele anti-muncitorești din întreaga regiune”.[22]

Rezultatul acestor directive de acțiune nu a întâziat, agenții Direcției de Poliție Arad interceptând material propagandistic consistent, cum ar fi ziarul ”Tânărul Leninist” No. 1 din 1 Martie 1931, organ al Comitetului Central al Uniunei Tineretului Comunist din România, ”Buletinul” No. 2 al C.C. al U.T.C., ”Buletinul” No.I[23] al C.C. al ”Ajutorului Roșu” din România, precum și exemplare cuprinzând ”Rezoluția asupra luptelor economice din ultimul timp”, expediat de Partidul Comunist cât și de Comitetul Central al ”Ajutorului Roșu” secțiunilor de partid din orașele Arad, Timișoara, Deva, Valea Jiului, Oradea și Cluj.[24] Erau răspândite manifeste prin cartierele muncitorești, de exemplu acțiunea din noaptea de 16 spre 17 aprilie 1931 din Cluj a organizației tineretului comunist, materialul propagandistic intitulat ”Muncitori și Muncitoare, trudiți și exploatați”.[25] Din toate articolele publicate se desprinde clar că ”Ajutorul Muncitoresc Român” nu urmărește ajutorarea filantropică a muncitorilor, ci se servesc de această formă pentru a populariza lozincile comuniste și a instiga la lupta de clasă pentru schimbarea ”formei actuale de guvernământ și a forma, în special din copiii muncitorilor elemente comuniste”.[26]

BIBLIOGRAPHY

Arhivele Naționale ale României, Colecția 50.

[22] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 75.
[23] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 96, Nota din 11 aprilie 1931 a Brigăzii a III-a din Direcțiunea Poliției și Siguranței Generale menționa articolele ce se regăseau în Buletinul No. 1, organul Comitetului Central al Ajutorului Roșu din România: ”1/ Luptele fracționiste din Partidul Comunist și M.O.P.R.-2/ Unele lipsuri esențiale ale Ajutorului Roșu de la noui.-3/ Consfătuirea noastră.-4/ Din neajunsurile și greșelile noastre organizatorice.-5/ Solidaritate Internațională, izvor de forță și isbândă.-6/ Procesul sabotorilor contra revoluționarilor din uniunea Sovietică.-7/ Sindicatele Roșii și Ajutorul Roșu.-8/ Cea mai sângeroasă dictatură din Europa.-9/ Dreptul la revoluție.-10/ M.O.P.R. și Uniunea Sovietică.-11/ Ajutorul prizonierilor politici din Finlanda.- 12/ Din experiența Ajutorului Roșu.”.
[24] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 91.
[25] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 112.
[26] *Idem,* Colecția 50, dosar 707, f. 221.